

ZARZĄDZENIE

Dnia 7 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

Adam Roch – sędzia Sądu Najwyższego

w sprawie skazanego **R. S.**

po zapoznaniu się z pismem obrońcy skazanego, sygnalizującym konieczność wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2024 r., sygn. akt II KK 287/24,

na podstawie art. 542 § 1 i 3 k.p.k. *a contrario*

zarządził:

**stwierdzić brak podstaw do przeprowadzenia
postępowania o wznowienie z urzędu.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 10 grudnia 2024 roku obrońca skazanego R. S. zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem sygnalizacyjnym o rozważenie konieczności wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego wydaniem przez Sąd Najwyższy postanowienia z dnia 28 listopada 2024 roku, sygn. II KK 287/24.

W myśl art. 542 § 3 k.p.k. uchybienia ujęte w art. 439 § 1 k.p.k. stanowią przyczyny wznowienia postępowania karnego z urzędu. W realiach niniejszej sprawy brak jest jednak podstaw do podjęcia z urzędu przez Sąd Najwyższy działań w przedmiocie wznowienia postępowania kasacyjnego zakończonego

postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2024 r. sygn. akt II KK 287/24 o oddaleniu kasacji obrońcy jako oczywiście bezzasadnej. W kontekście przywołanej w piśmie sygnalizacyjnym argumentacji wskazać bowiem należy, iż instytucja wznowienia postępowania dotyczy postępowania sądowego rozstrzygającego o odpowiedzialności karnej oskarżonego. Tymczasem postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2024 r., sygn. akt II KK 287/24, o oddaleniu kasacji obrońcy R. S. jako oczywiście bezzasadnej, nie jest prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w zakresie odnoszącym się do odpowiedzialności karnej tego skazanego. Takim orzeczeniem jest zaś wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 2 marca 2017 r., sygn. akt XII K 108/13, zmieniony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 329/20 i przypomnieć należy, że od ww. prawomocnego wyroku sądu odwoławczego obrońca skazanego złożył kasację.

W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2000 r., sygn. akt I KZP 37/2000, zam. OSNKW 2000, z. 9-10, poz. 78, podkreślono, iż oddalenie kasacji jest jakościowo czymś zupełnie odmiennym niż utrzymanie zaskarżonego orzeczenia w mocy. Oddalając kasację sąd orzeka jedynie o niezasadności wniesionej skargi kasacyjnej, nie wkracza zaś w żadnym zakresie w sferę, w której wyrok kończący postępowanie korzysta już z powagi rzeczy osądzonej. Podkreślono, że z istoty postępowania kasacyjnego wynika, że nie jest też ono postępowaniem zmierzającym do rozstrzygnięcia „o zasadności oskarżenia wniesionego w sprawie karnej” w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, lecz postępowaniem zmierzającym do zbadania zasadności tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest kasacja, wniesionego już po prawomocnym zakończeniu postępowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego od wielu lat dominuje pogląd, że niedopuszczalny z mocy ustawy jest wniosek o wznowienie postępowania kasacyjnego, gdyż orzeczenie Sądu Najwyższego o oddaleniu kasacji nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w rozumieniu art. 544 § 2 k.p.k. w zw. z art. 540 § 1 k.p.k. Orzeczeniem takim może być jedynie wydane przez Sąd Najwyższy, po uchyleniu w wyniku kasacji prawomocnego wyroku, orzeczenie następcze o umorzeniu postępowania lub o uniewinnieniu oskarżonego (por. np. postanowienia

Sądu Najwyższego z dni: 12 kwietnia 2001 r., III KO 53/99, OSNKW 2001, z. 7-8, poz. 67, 27 czerwca 2001 r., III KO 115/00, OSNKW 2001, z. 9-10, poz. 83, 25 listopada 2010 r., V KO 87/10, R-OSNKW 2010, poz. 2369 i powołane w nim orzeczenia, 19 sierpnia 2015 r., IV KO 46/15, OSNKW 2015, z. 12, poz. 104).

Obróńca wskazał co prawda w złożonym piśmie na istnienie w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądu odmiennego, dopuszczającego możliwość wznowienia postępowania kasacyjnego w sytuacji analogicznej jak przedmiotowa (przywołując postanowienie SN z dnia 6 listopada 2023 r., I KO 56/23, Legalis 3006048 oraz postanowienie SN z dnia 5 czerwca 2024 r., III KO 54/24, Legalis 3089071), jednak przedstawiona w nich odnośnie do powyższych okoliczności argumentacja nie jest trafna, a przynajmniej przekonująca na tyle, aby doprowadzić do diametralnej zmiany ugruntowanego postrzegania relacji postępowania kasacyjnego i wznowieniowego, któremu wyraz daje wieloletnie ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego, w tym także w składzie poszerzonym – patrz postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2023 r., I KZP 17/22, OSNK 2023/4/20 (por. także postanowienie SN z dnia 30 marca 2023 r., I ZO 76/22, LEX nr 3511709 czy ostatnie postanowienie SN z dnia 17 października 2024 r., III KO 124/24, LEX nr 3773330).

Ma przy tym rację obrońca wskazując, iż w dacie orzekania przez Sąd Najwyższy odnośnie do kasacji nie został rozpoznany zarejestrowany pod sygn. II KB 20/24 wniosek o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności SSN Anny Dziergawki, jednak okoliczność ta nie może przesądzać o podjęciu przez Sąd Najwyższy niedopuszczalnej z mocy prawa decyzji o wznowieniu postępowania. Konsekwencje wynikające z potencjalnego prawomocnego wyłączenia sędziego na podst. art. 29 § 18 ustawy o Sądzie Najwyższym należy postrzegać przez pryzmat regulacji przewidzianej w art. 42 § 3 *in fine* k.p.k.

Odnosząc się wreszcie do forum oraz rodzaju podejmowanego rozstrzygnięcia odnośnie do pisma sygnalizacyjnego obrońcy przypomnieć wypada, iż już w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r. (I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48) wyrażono pogląd, że w postępowaniu dotyczącym wznowienia postępowania, istnieje możliwość wykorzystania inicjatywy stron w celu usunięcia rzeczywistych uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k.

Pełne zastosowanie znajduje instytucja przewidziana w art. 9 § 2 k.p.k., umożliwiająca stronie wystąpienie z wnioskiem (sygnalizacją) o dokonanie czynności z urzędu. Ta inicjatywa, w razie potwierdzenia zaistnienia wskazanego uchybienia, może więc prowadzić do wszczęcia z urzędu postępowania wznowieniowego, jednak w przypadku niezaistnienia uchybienia skutkującego obowiązkiem wszczęcia z urzędu postępowania wznowieniowego, nie wymaga wydawania orzeczenia stwierdzającego, że wskazywana w sygnalizacji usterka nie występuje (por. zarządzenia SN z dnia: 27 kwietnia 2023 r., II KO 33/23, LEX nr 3586473; 6 września 2022 r., I KO 38/22, LEX nr 3416083).

W realiach niniejszej sprawy można byłoby zatem poprzestać jedynie na pisemnym poinformowaniu skazanego R. S. oraz jego obrońcy o braku podstaw do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu, jednakże za celowe uznano podjęcie decyzji o braku prawnych podstaw do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu w formie niezaskarżalnego, ale uzasadnionego w celach informacyjnych pisemnego zarządzenia.

ł.n

r.g.